

УДК 725.85

РОЗВИТОК ФІТНЕС-ІНДУСТІЇ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ ПРОЦЕСУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Автор – **Рафальська М. М.**, студ. гр. АРХ-20-1мп

Науковий керівник – **Суворова Т. О.**, асист. каф. ДРАС

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

У статті розглядається зв'язок процесу глобалізації та спорту в Україні, як важлива частина культурного процесу. На основі аналізу світових та європейських тенденцій розглянуто перспективи розвитку фітнес-індустрії в Україні.

Архітектура невід'ємно пов'язана з людиною, простором, в якому вона мешкає, а також процесами, які відбуваються в світі у різних сферах життя світу. Світова глобалізація впливає на всі сфери життя людини: ідеологію, економіку, інформаційний простір, культуру. В рамках глобалізації щільність забудови посилюється, простір для життя людини обмежується. Серед негативних наслідків глобалізації вчені прогнозують зростаючу загрозу у впливі на сферу культури.

Спорт являє собою складне багатофункціональне явище, що має вплив на різні сторони людського життя. В суспільстві спортивна культура є загальною потребою, за допомогою спорту вирішуються важливі соціальні проблеми: підтримання соціально-біологічної активності людини, підвищення її морально-психологічної та професійної підготовленості до сучасних видів трудової діяльності, боротьба з наслідками несприятливого впливу на людину стресових ситуацій в побуті та на виробництві тощо.

В контексті глобалізації багатофункціональність спорту як риса, переноситься і у сферу створення архітектурних об'єктів - в наш час актуальнішими стають комплекси із різноманітною функцією, аніж спортивні центри вузького профілю.

Сьогодні загальносвітовою тенденцією є інтерес до здорового способу життя. Саме тому фітнес стає все більш популярним у всьому світі і в Україні зокрема. У даний час фітнес-індустрія є сферою успішного та перспективного бізнесу, адже за темпами розвитку посідає друге місце у світі після високих технологій [1; 2]. Серед світових трендів фітнесу 2020 року [7] були виділені : 1) розумні технології у аксесуарах; 2) високоінтенсивні інтервальні тренування НІІТ; 3) групові тренування; 4) тренування з вільними вагами; 5) персональні тренування; 6) Exercise is Medicine; 7) тренування з власною вагою тіла; 8) фітнес-програми для людей похилого віку; 9) оздоровчий та велнес-коучинг; 10) працевлаштування сертифікованих фітнес професіоналів; 11) вправи для схуднення; 12) функціональні фітнес-тренування; 13) тренування на свіжому повітрі (outdoor); 14) йога; 15) ліцензування для фітнес-професіоналів; 16) медицина способу життя; 17) кругові тренування; 18) програми пропаганди здорового способу життя та зміцнення здоров'я на робочому місці; 19) оцінка результатів; 20) діти та фізичні вправи.

Вперше у 2017 році найбільш масштабно спробувала оцінити стан фітнес-індустрії України інформаційно-аналітична платформа моніторингу, дослідження та прогнозування в галузі фітнесу Fitness Connect Ua [4]. А вже у 2018 році результати цих досліджень були враховані у щорічному міжнародному звіті European Health & Fitness Market [3]. У загальноєвропейському рейтингу Україна опинилася на одинадцятій позиції за кількістю фітнес-клубів та дванадцятій позиції за кількістю споживачів. Щодо статистики: у докризовому 2013 р. спортивних українців було близько 4,5 млн, що становило близько 10 % населення. За даними аналітичної компанії Pro-Consulting на 2015 рік тільки 9 % населення відвідували фітнес-клуби і басейни. У 2017 році клієнтами фітнес-клубів є 1,02 мільйона українців, що становить 2,4 % населення нашої держави за даними дослідження ринку фітнес-послуг в Україні, проведеного командою

проекту Fitness Connect UA. За 2017 рік популярність фітнес-послуг зросла з 1,02 млн (2,4 %) до 1,09 млн (2,6 %) за даними Fitness Connect UA.

За даними експертів, на кінець 2018 року в Україні нараховувалось 1 765 фітнес-об'єктів, що майже на 200 об'єктів більше, ніж в минулому році. Більшість із них можна назвати повноцінними фітнес-клубами, хоча все більшої популярності згідно з дослідженням набувають невеличкі студії різних напрямків. Більшість клубів знаходяться в столиці і великих обласних центрах. Одним із факторів, які стримують розвиток ринку в регіонах є недостатня кількість підходящих за технічними параметрами площ, а найважливіше – недостатня популяризація здорового способу життя [4]. За результатами 2018 року командою Fitness Connect UA з виявлених 1 765 об'єктів фітнес-індустрії, більшість відповідають параметрам фітнес-клубу. Фітнес-клуби в основному розташовані у великих містах : Київ, Харків, Одеса, Дніпро, Львів, Запоріжжя. Дослідження попередніх років відображали вигідність відкриття фітнес-об'єктів у містах з населенням менше 500 тис. осіб, а дані 2018 року відобразили цю тенденцію в цифрах. Якщо у 2017 році фітнес-клуби столиці займали 26 % загального ринку, то в наступному році їх вага складала 23 % ринку.

Щодо ситуації у нашому місті : Дніпро – великий мегаполіс країни. Покриття фітнес-послугами в Дніпрі становить 6 %. У Дніпрі найвищий серед ТОП-6 міст дефіцит басейнів (забезпеченість площами басейнів всього лише 13 %) [4]. Тобто доцільно запропонувати комплекси, у структурі яких були б передбачені зони для плавання. Україна вже другий рік поспіль представлена в європейському звіті галузі та міжнародному звіті IHRSA GLOBAL REPORT. Тільки за останній рік кількість об'єктів фітнес-індустрії зросла майже на 200 одиниць. Крім того, надихають показники України в європейському рейтингу. Міжнародний звіт European Health&Fitness Market показав, що фітнесом у Європі сьогодні займається 62,2 млн громадян, у тому числі 1,2 млн українців.

Список використаних джерел

1. McKechnie D. S., Grant J., Golowala F.S., Ganesh P. The Fitness Trend Moves East : Emerging Market demand in the UAE. *European Sport Management Quarterly*. 2006. Vol. 6, iss. 3. Pp. 289–305.
2. The IHRSA Global Report 2016 [Electronic resource]. URL: http://download.ihrsa.org/pubs/2016_IHRSA_Global_Report_Preview.pdf (date of application: 03.04.2017).
3. European Health & Fitness Market : Report 2018 [Internet]. Cologne, Germany, 11 April 2018; 177. URL: https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/de/Documents/consumer-business/European%20Health%20and%20Fitness%20Report_2018_extract.pdf [Accessed : Feb. 03.2019].
4. Дослідження-2019. FitnessConnect Ua. URL: <https://research.fitnessconnect.com.ua/>
5. Бацунов С. М. Соціальне буття спорту: український контекст. *Науковий Вісник*. 2012. № 57 (2). С. 268–271.
6. Могільова С. В. Сучасний спорт в екзистенціальному та соціально комунікативному вимірах : автореф. дис. ... на здоб. наук. ступ. канд. філос. наук : 09.00.03. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2008. 18 с.
7. Tompson W. R. Worldwide survey of fitness trends for 2020. *ACSM's Health & Fitness Journal*. 2019. Vol. 23 (6). Pp. 10–18.